

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

METINIS PRANEŠIMAS

UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2016 M. GRUODŽIO 31 D.

I. ĮMONĖS BŪKLĖS, VEIKLOS VYKDYMO IR PLĖTROS APŽVALGA

Bendrovė įkurta 2003 m. gruodžio 30 d., veiklą pradėjo 2004 m. kovo 2 d. Bendrovė neturi dukterinių ar asocijuotųjų įmonių.

2007 m. gegužės 3 d. Telšių regiono savivaldybių merai ir UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ (toliau tekste UAB „TRATC“) direktorius sudarė Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo ir eksploatavimo sutartį, kuria savivaldybės pavedė įmonei sukurti bendrą regioninę atliekų tvarkymo sistemą, ją eksploatuoti ir administruoti.

2016 m. spalio 24 d. Telšių, Plungės, Mažeikių rajonų ir Rietavo savivaldybės merai, veikdami pagal savivaldybių tarybų suteiktais įgaliojimais ir siekdami užtikrinti tinkamą tolesnį Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimą ir funkcionavimą, viešosios komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos Telšių regiono savivaldybių gyventojams tinkamą bei nepertraukiamą teikimą, pasirašė sutartį „Dėl Telšių regiono atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo“. Sutartyje numatyta, kad kiekviena iš savivaldybių atskira pavedimo sutartimi Administratoriui paves vykdyti komunalinių atliekų tvarkymo sistemos eksploatavimo ir administravimo užduotis bei funkcijas. Sutartis galioja nuo jos pasirašymo momento ir galioja dešimt metų skaičiuojant nuo jos pasirašymo dienos. Jeigu nė viena iš šalių neišreikš noro jos nepratęsti, sutarties galiojimas pratęsiamas penkerių metų terminui.

Pagrindinis bendrovės veiklos tikslas – vykdyti atliekų tvarkymo užduotis ir funkcijas, kurias bendrovei skiria akcininkai. Bendrovė vykdo akcininkų nustatytas privalomas užduotis ir funkcijas, o bendrovės organai perima atsakomybę už šių užduočių ir funkcijų vykdymą. Organizuojant regioninę atliekų tvarkymo sistemą, gyventojams siekiama teikti pačias kokybiškiausias ir pigiausias paslaugas ir įgyvendinti regiono savivaldybių susitarimus organizuoti vieningą atliekų tvarkymo sistemą.

Veiklos kryptys:

- Vieningos regioninės komunalinių atliekų tvarkymo sistemos kūrimas ir plėtra;
- Telšių regiono nepavojingų atliekų sąvartyno eksploatavimo organizavimas ir atliekų apskaita;
- 4 didžiųjų atliekų ir 4 žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelių eksploatacija;
- Eksploatuojamo regioninio sąvartyno, uždarytų sąvartynų monitoringų vykdymas;
- Komunalinių atliekų surinkimo iš juridinių ir fizinių asmenų organizavimas;
- Namų ūkiuose susidarančių biologiškai skaidžių atliekų surinkimo organizavimas ir kompostavimas;
- Principo „teršėjas moka“ įgyvendinimas;
- Vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą administravimas;
- Pagalba savivaldybėms sprendžiant atliekų tvarkymo klausimus;
- Visuomenės ekologinis švietimas ir informavimas.

Remiantis Finansiniu Memorandumu 2003 m. gruodžio 30 d. įsteigta savivaldybėms priklausanti įmonė, kuriai savivaldybės perdavė dalį komunalinių atliekų tvarkymo funkcijų. Bendrovės įstatinis kapitalas yra 1512626,40 Eur, kuris yra padalintas į 6024 paprastasias vardines akcijas. Vienos akcijos nominali vertė 251,10 Eur. Bendrovė 100 % priklauso Telšių regiono savivaldybėms – akcininkams. Akcijų pasiskirstymas:

Mažeikių rajono savivaldybei - 37 %;

Telšių rajono savivaldybei – 32 %;

Plungės rajono savivaldybei – 25 %;

Rietavo savivaldybei – 6%.

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias bendrovės valdymo organas. Per 2016 metus vyko 2 akcininkų susirinkimai. Priimti sprendimai: patvirtinta 2015 metų finansinių ataskaitų rinkinys, pelno (nuostolių) paskirstymas, nustatyta statybinių medžiagų, turinčių asbesto, atliekų šalinamų sąvartyne priėmimo kaina, naudojamų sąvartyne atliekų priėmimo kaina, patvirtinta audito įmonė, kuri vykdys UAB „TRATC“ finansinių ataskaitų auditą.

Bendrovės valdybą sudaro regiono savivaldybių administracijų direktoriai, pirmininkas – Albertas Krauleidis. 2016 metais valdyba rinkosi į 5 posėdžius. Svarstyta 2016 metų įmonės viešųjų pirkimų planas, rinkliavos mokėtojų beviltiškos skolos dėl senaties termino, derintas sutarties projektas dėl atliekų tvarkymo regione sistemos eksploatavimo, patvirtinta bendrovės struktūra, įstatų keitimas, pasirengimas įgyvendinti investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra Telšių regione“ pagal 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto priemonę Nr. 05.2.1-APVA-R-008.

Bendrovė atsakinga už atliekų tvarkymo sistemos sukūrimą ir administravimą visoje Telšių regiono teritorijoje, komunalinių atliekų sąvartynų bei kitų atliekų tvarkymo objektų statybą, plėtrą ir modernizavimą, saugų jų eksploatavimą. Tuo tikslu parengtas sąvartyno išplėtimo techninis projektas: suprojektuota sąvartyno perspektyvinės atliekų šalinimo teritorijos 0,49 ha 7-a sekcija ir perskaičiuotas sąvartyno užpildymo atliekomis kiekis. 2016 m. įvyko viešasis pirkimas 7-os sekcijos statybai. Įrengus sekciją, sąvartyno eksploatacinis laikotarpis prasitęs 7 metus, įvertinus, kad visos komunalinės atliekos bus išrūšiuotos

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

MBA įrenginiuose ir nepateks į sąvartyną. Operatorius UAB „Veistas“ nuo 2015 gruodžio 1 d. pradėjo eksploatuoti MBA įrenginius, kuriuose visos regione susidariusios komunalinės atliekos yra rūšiuojamos, atskiriamos perdirbimui arba deginimui, o bioskaidžios atliekos perdirbamos į techninį kompostą arba stabilatą.

Nuo 2015 m. gruodžio 1 d. visos Telšių regione surenkamos mišrios komunalinės atliekos išrūšiuojamos ir apdorojamos MBA įrenginiuose. Po rūšiavimo antrinės žaliavos – popierius, kartonas, metalas, plastikas patenka pas perdirbėjus. Atskirtos iš bendro atliekų srauto energinę vertę turinčios atliekos išvežamos į atliekų deginimo įrenginius UAB „Fortum Heat Lietuva“. Atskirtos biologiškai skaidžios atliekos apdorojamos fermentavimo tuneliuose. Fermentavimo metu išsiskyrusios dujos surenkamos, sudeginamos, pagaminant elektros energiją.

Atliekų tvarkymo būklė

Nuo 2015 m. pab. eksploatuojant MBA įrenginius yra įgyvendintos užduotys, nustatytos teisės aktuose komunalinių atliekų apdorojimui, sumažintas atliekų pateikimas į sąvartyną, sumažintas sąvartyno daromas neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai, o bioskaidžios atliekos sutvarkomos išgaunant energiją. 2016 m. gautų ir apdorotų atliekų kiekiai pateikti 1 lentelėje.

2016 m. gauti ir apdoroti MBA įrenginiuose atliekų kiekiai, t

1 lentelė

Eil. Nr.	Priemonės pavadinimas	Kiekis, t
1.	Iš regiono savivaldybių gautas mišrių komunalinių atliekų kiekis, t/m:	35159,840
2.	Įrenginyje apdorotų mišrių atliekų kiekis, t/m;	35159,840
3.	Iš mišrių komunalinių atliekų atskirtų antrinių žaliavų (įskaitant pakuotes) kiekis, t/m. Iš jų:	751,589
3.1.	popieriaus ir kartono	281,090
3.2.	metalų	202,831
3.3.	stiklo	-
3.4.	plastiko	267,668
3.5.	kitų antrinių žaliavų	-
4.	Pateiktas perdirbėjams ar kitaip panaudoti antrinių žaliavų kiekis, t/m	751,589
5.	Atskirtų ir apdorotų biologiškai skaidžių atliekų kiekis, t/m	17252,006
6.	Panaudota/realizuota (stabilato), gauto apdorojus biologiškai skaidžias atliekas, t/m	8883,780
7.	Po apdorojimo perduotas energijai (degti) gauti atliekų kiekis, t/m	17927,980
8.	Likusių po apdorojimo atliekų kiekis pašalintas sąvartyne, t/m	14,520

Iš 1 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad 2016 m. iš viso mišrių komunalinių atliekų kiekio atskirta 2,14% antrinių žaliavų. Atskirta ir apdorota biologiškai skaidžių atliekų – 49,07%. Iš viso 35159,84 t kiekio pašalinta sąvartyne - likusių atliekų po MBA apdorojimo tik 0,04%.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas 2015-2016 m. pagal savivaldybes, t

2 lentelė

Metai	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2015	14683,38	10311,02	2022,20	12042,76	39059,36
2016	13349,60	9648,28	1765,16	10396,80	35159,84

Iš 2 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. savivaldybėse surinkta 3899,52 t mažiau mišrių komunalinių atliekų nei 2015 m. 9,98% sumažėjimą įtakojo pritaikytos papildomos priemonės atskirt žaliąsias ir pakuočių atliekas iš bendro atliekų srauto individualiose valdose, išdalinant konteinerius šioms atliekoms atskirti. 2016 m. Mažeikių r. savivaldybėje atliekų sumažėjo 9,08%, Plungės r. savivaldybėje sumažėjo 6,43%, Rietavo savivaldybėje sumažėjo 12,71%, Telšių r. savivaldybėje sumažėjo 13,67%. Labiausiai pasijuto Telšių r. savivaldybėje sumažėjęs atliekų kiekis, nes anksčiau nei kitose savivaldybėse išdalinti papildomi konteineriai atliekų atskyrimui iš mišrių komunalinių atliekų.

Atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimas.

Bendrovė eksploatuoja keturias atliekų priėmimo (APA) ir keturias žaliųjų atliekų priėmimo (ŽAPA) aikšteles:

Plungės APA ir ŽAPA, Jėrubaičių k., Plungės raj.,

Mažeikių APA, Algirdo 40 c, Mažeikiai, ŽAPA, Dargių k., Mažeikių sav.,

Telšių APA ir ŽAPA, Gaurikiaičių k., Telšių raj.,

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Rietavo APA ir ŽAPA, Kalakutiškės k., Rietavo sav.

Atliekų priėmimo aikštelėse iš gyventojų priimamos įvairios rūšiotos atliekos: statybinės atliekos, baldai, elektronikos atliekos, plastikai, popierius, stiklas, naudotos automobilių padangos, įvairios buityje susidariusios pavojingos atliekos. Į aikšteles daugiausiai gyventojai veža didžiąsias atliekas, statybines atliekas, naudotas automobilių padangas.

Didžiųjų atliekų surinkimo kiekiai atliekų priėmimo aikštelėse 2015-2016 m. pateikiami 3 lentelėje.

Didžiųjų atliekų surinkimas 2015-2016 m., t

3 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2015	Didžiosios atliekos	379,26	11,12	90,09	142,80	623,27
2016	Didžiosios atliekos	305,44	56,72	88,88	232,60	683,64

Iš 3 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. palyginus su 2015 m., didžiųjų atliekų aikštelėse pagal savivaldybes 2016 m. surinkta daugiau 60,37 t, t.y. 9,69% daugiau. Gyventojai skatinami neteršti aplinkos, netinkamai atsikratant elektronikos atliekomis, todėl pasirinkta skatinimo priemonė - mažinamas metinis vietinės rinkliavos mokesčio už komunalinių atliekų tvarkymą dydis 0,06 ct už 1 kg, pristačius pilnos komplektacijos elektronikos atliekas į aikšteles.

2016 m. perduota tvarkytojams 56,476 t pilnos komplektacijos elektronikos atliekų:

- Mažeikių r. savivaldybėje – 27,506 t;
- Telšių r. savivaldybėje – 18,644 t;
- Plungės r. savivaldybėje – 3,839 t;
- Rietavo savivaldybėje – 6,487 t.

Padangų atliekoms sutvarkyti yra taikoma gamintojo, importuotojo atsakomybė ir naudotas padangas gyventojai turėtų grąžinti padangų pardavėjams arba palikti autoservisuose, kur montavo padangas. Padangų pristatymas į aikšteles didina aikštelių eksploatavimo sąnaudas, atitinkamai įtakos ir vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą dydį.

Padangų surinkimo kiekiai atliekų priėmimo aikštelėse 2015-2016 m. pateikiami 4 lentelėje.

Padangų surinkimas 2015-2016 m., t

4 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2015	Naudotos padangos	115,82	68,07	9,955	115,74	309,585
2016	Naudotos padangos	147,78	36,30	11,222	73,98	269,282

Iš 4 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. palyginus su 2015 m., padangų atliekų aikštelėse pagal savivaldybes 2016 m. surinkta 40,303 t mažiau, t.y. mažiau – 13,02%. 2016 m. surinktos padangos buvo panaudotos Jėrubaičių sąvartyno 7 sekcijos filtrato drėgninio sluoksnio įrengimui. Tai sėkmingas aplinkosauginis projektas, išsprendžiantis ne tik sudėtingą padangų atliekų tvarkymo problemą Lietuvoje, bet ir sutaupantis padangų tvarkymo sąnaudas, tausojantis gamtinius išteklius.

Mišrios statybinės atliekos panaudojamos Jėrubaičių sąvartyne atliekų kaupo perdengimams ir vietinių kelių įrengimui. Mišriųjų statybinių atliekų kiekiai 2015-2016 m. atliekų priėmimo aikštelėse pateikiami 5 lentelėje.

Mišriųjų statybinių atliekų surinkimas 2015-2016 m., t

5 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2015	Mišrios statybinės atliekos	317,93	15,40	49,88	141,30	524,51
2016	Mišrios statybinės atliekos	335,54	19,34	48,01	194,10	596,99

Iš 5 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. palyginus su 2015 m., mišriųjų statybinių atliekų aikštelėse pagal savivaldybes 2016 m. surinkta 72,48 t daugiau. 2016 m. 13,02% surinkimo padidėjimą įtakoją tai, kad gyventojai pradėjo aktyviau rūšiuoti atliekas, nebemesdami statybinių atliekų į komunalinių atliekų konteinerius.

Gyventojai skatinami aktyviau rūšiuoti, suteikiant jiems visuotines, prieinamas ir kokybiškas viešąsias komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas. 2016 m. individualių valdų gyventojams išdalinti stiklo ir kitų pakuočių atliekų rūšiavimo 22 766 konteineriai:

- Mažeikių r. savivaldybėje – 8286 vnt;
- Telšių r. savivaldybėje – 9310 vnt;

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

- Plungės r. savivaldybėje – 4100 vnt;
- Rietavo savivaldybėje – 1250 vnt.

Žaliųjų atliekų priėmimo aikštelių eksploatavimas.

Iš surinktų žaliųjų atliekų aikštelėse gaminamas kompostas arba jos perduodamos į MBA tolesniam sutvarkymui. 2015-2016 m. žaliųjų atliekų kiekiai surinkti žaliųjų atliekų priėmimo aikštelėse pateikiami 6 lentelėje.

Žaliųjų atliekų surinkimas 2015-2016 m., t

6 lentelė

Metai	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
2015	Žaliosios atliekos	416,40	706,67	20,20	516,99	1660,26
2016	Žaliosios atliekos	488,51	445,45	82,763	910,98	1927,703

Iš 6 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. palyginus su 2015 m., žaliųjų atliekų aikštelėse pagal savivaldybes 2016 m. surinkta 267,44 t daugiau. 2016 m. 16,11% surinkimo padidėjimą įtakoją taikytos papildomos žaliųjų atliekų surinkimo priemonės - Telšių miesto individualių valdų gyventojams išdalinti 2000 vnt. žaliųjų atliekų surinkimo kontenerių.

Problema: per mažos žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės, nedideli aikštelių projektiniai pajėgumai, negali priimti viso savivaldybių teritorijoje surinkto atliekų kiekio.

Sprendimas: surinktas žaliąsias atliekas iš viešų teritorijų, kitų įmonių vežti į Plungės žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelę, kurioje atliekos bus išrūšiuotos, paruoštos kompostavimui, biokuro gamybai ar perduotos į MBA įrenginius tolesniam sutvarkymui.

2016 m. iš pagaminto komposto parduota 96,02 t ir gauta 1251 Eur pajamų. Likęs pagamintas kompostas neatlygintai perduotas savivaldybių seniūnijoms apželdinimo darbams.

Atliekų tvarkymas Jėrubaičių sąvartyne.

Didžiausią teigiamą įtaką sąvartyno eksploatavimui padarė MBA įrenginių veikla, sumažinusi atliekų šalinimą sąvartyne. 2016 m. Jėrubaičių sąvartyne pašalinta 0 t mišrių komunalinių atliekų. Kitų atliekų, išskyrus mišrias komunalines, pašalintų 2016 m. sąvartyne kiekiai pateikiami 7 lentelėje.

Kitų atliekų, išskyrus mišrias komunalines, 2016 m. šalinimas sąvartyne, t

7 lentelė

Kodas	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
10 01 01	Dugno pelenai, šlakas ir garo katilų dulkės	6,70			41,10	47,80
19 12 12	Kitos MBA atliekos	235,22	129,32	106,72	217,58	688,84
20 03 02	Turgaviečių atliekos			1,66		1,66
20 03 07	Didžiosios atliekos	292,54	1,90	86,32	219,86	600,62
19 12 12	Perduota deginimui kitos MBA atliekos					-101,50
Viso:		534,46	131,22	194,70	478,54	1237,42

Iš 7 lentelės duomenų matyti, kad per 2016 m. pašalinta viso 1237,42 t kitų atliekų. 2015 m. pašalinta 1654,62 t, t.y. 2016 m. 417,2 t arba 25,21% mažiau nei 2015 m. Didžiausią dalį kitų atliekų pašalintų 2016 m. sąvartyne sudaro 55,66% kitos MBA atliekos (kodu 19 12 12) ir didžiosios atliekos (kodu 20 03 07) - 48,54%. Tačiau iš kitų atliekų, siekiant 2016 m. prailginti sąvartyno eksploatavimo laiką, 8,20% kitų energetinę vertę turinčių atliekų (kodu 19 12 12) išvežta deginimui, t.y. 101,50 t. Iš MBA įrenginių įvežta šalinimui tik 14,52 t kitų MBA atliekų.

Atliekų panaudojimas Jėrubaičių sąvartyne.

Dalis atliekų, atvežtų šalinimui, yra panaudojamos sąvartyne atliekų kaupo pedengimui. 2016 m. panaudotų atliekų kiekiai Jėrubaičių sąvartyne pateikiami 8 lentelėje.

Atliekų panaudojimas sąvartyne 2016 m., t

8 lentelė

Eil. Nr.	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
----------	---------------------	-------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------	------------

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

1.	Betono, plytų, čerpių ir keramikos gaminių mišiniai		14,92	7,92	28,78	51,62
2.	Bituminiai mišiniai, nenurodyti 17 03 01		3,16		10,22	13,38
3.	Izoliacinės medžiagos, nenurodytos 17 06 01 ir 17 06 03 kodu	24,72	10,72		23,32	58,76
4.	Mišrios statybinės ir griovimo atliekos, nenurodytos 17 09 01, 17 09 02 ir 17 09 03 kodu	642,44	186,10	103,64	424,60	1356,78
5.	Smėliagaudžių atliekos		47,68			47,68
6.	Gatvių valymo atliekos	140,88	228,34			369,22
Viso:		808,04	490,92	111,56	486,92	1897,44

Iš 8 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. sąvartyno atliekų kaupio perdengimui panaudota iš viso 1897,44 t atliekų. 2015 m. buvo panaudota 2017,88 t. 2016 m. panaudota 120,4 t mažiau nei 2015 m., t.y. 5,97%. Daugiausia 2016 m. panaudota iš visų atliekų, skirtų panaudojimui – mišrių statybinių ir griovimo atliekų, net 71,51%.

Asbesto turinčių atliekų tvarkymas.

2016 m. asbesto turinčių atliekų šalinimo kiekiai Jėrubaičių asbesto aikštelėje pagal savivaldybes pateikti 9 lentelėje.

2016 m. asbesto turinčių atliekų šalinimas, t

9 lentelė

Kodas	Atliekų pavadinimas	Mažeikių r. savivaldybė	Plungės r. savivaldybė	Rietavo savivaldybė	Telšių r. savivaldybė	Iš viso, t
17 06 01	Izoliacinės medžiagos, kuriose yra asbesto		8,50		3,54	12,04
17 06 05	Statybinės medžiagos, turinčios asbesto	83,74	85,04	29,16	68,88	266,82
Viso:		83,74	93,54	29,16	72,42	278,86

Iš 9 lentelės duomenų matyti, kad 2016 m. Mažeikių r. savivaldybėje pašalinta 30,03% asbesto turinčių atliekų, Plungės - 33,54%, Rietavo – 10,46%, Telšių – 25,97%. Daugiausia 33,54% pašalinta iš Plungės r. savivaldybės, labiausiai tikėtina, kad įtakoją mažesnis atstumas iki sąvartyno. Gyventojai galėtų aktyviau dalyvauti asbestinių stogų keitimo remimo programoje, nes asbesto turinčių atliekų surinkimas per 2016 m. sumažėjo 5,22 tonomis, lyginant su 2015 m. (pašalinta 284,08 t).

Stabilato panaudojimas.

MBA įrenginiuose apdorojus biologiškai skaidžias atliekas, gaunamas produktas stabilatas, kuris pagal teisės aktų reikalavimus yra tinkamas tik atliekų perdengimui sąvartyne. Todėl per 2016 m. į sąvartyną buvo įvežta ir panaudota atliekų perdengimui 8883,780 t stabilato. Atliekų perdengimai yra būtini eksploatuojant sąvartynus, tačiau naudojamo stabilato kiekiai galėtų būti gerokai mažesni, tokiu būdu sutaupant vietos sąvartyne ir prailginant jo eksploatavimo laiką.

Siekiamybė:

1. Pagamintą stabilatą, gavus leidimą, sandėliuoti sąvartyno perspektyvinės 8 sekcijos teritorijoje ir panaudoti ne tik atliekų perdengimui, bet ir atliekų kaupio šlaitų uždengimui/rekultivavimui.

2. Pagaminti MBA įrenginiuose ne stabilatą, o techninį kompostą, kurio panaudojimo galimybės yra daug platesnės - karjerų rekultivavimas, techninių kultūrų tręšimas, pakelių rekultivavimas.

Viešieji pirkimai

Bendrovė vykdydama viešuosius pirkimus laikosi pagrindinių Viešųjų pirkimų įstatymo principų: lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo, skaidrumo ir kt. įstatymo reikalavimų, taip pat Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, kitų įstatymų ir juos įgyvendinančių teisės aktų nuostatomis.

UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ vykdydamas bet kokios vertės pirkimą pildo paraiškas prekėms, paslaugoms ar darbams įsigyti. Vadovaudamasis UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ pirkimo iniciatorių pateiktomis pirkimo paraiškėmis, vykdyti visi su pirkimų organizavimu ir vykdymu susiję veiksmai.

Informacija apie pradedamus, planuojamus pirkimus ir sudarytas sutartis nuolat skelbiama www.tratc.lt svetainėje ir CVP IS informacinėje sistemoje.

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 15 straipsnio nuostatomis, UAB „Telšių regiono atliekų tvarkymo centras“ prekes, paslaugas įsigijo per centrinę perkančiąją organizaciją pagal preliminarįsias sutartis. Pirkimams buvo taikomi žaliams pirkimams Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyti aplinkos apsaugos kriterijai. Per centrinę perkančiąją organizaciją iš viso sudaryta 6 vnt. sutarčių. Įmonė pagal preliminarįsias sutartis pirkė kanceliarines prekes, higienines prekes, buities ir elektros prekes ir k. t.

Vykdamas viešuosius pirkimus paruošta ir raštu sudaryta 50 vnt. viešųjų pirkimo sutarčių. Kita dalis prekių, paslaugų ir darbų buvo įsigyta sudarius sutartis žodžiu. Didžiąją viešųjų pirkimų dalį sudaro mažos vertės pirkimai.

Investicinių projektų vykdymas.

Projektas Nr. VP3-3.2-AM-01-V-02-009 „Telšių regiono komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra“ yra vykdomas, pagal paslaugų sutartį Nr. MBA 2013/07/06 „Statybos darbų, įrangos tiekimo, projektavimo ir atliekų tvarkymo sistemos infrastruktūros valdymo, priežiūros ir komunalinių atliekų mechaninio-biologinio apdorojimo paslaugos“ taip kaip numatyta sutartyje: 2017 m. sausio mėn. pateikta projekto įgyvendinimo ataskaita. Įrengtą infrastruktūrą ir įsigytą techniką eksploatuoja viešojo konkurso būdu parinktas operatorius.

Siekiant dalyvauti pagal priemonę 2014-2020 metų Europos sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonės Nr. 05.2.1-APVA-R-008 „Komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, viešo konkurso metu pasirinktas paslaugų teikėjas, ir 2016 m. birželio 15 d. pasirašyta sutartis „Investicijų projekto, paraiškos rengimo, projekto administravimo ir konsultavimo paslaugos“.

Šiam tikslui buvo parengtas investicijų projektas „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra Telšių regione“, kuriuo regione numatyta įrengti 177 mišraus tipo (antžeminės, pusiau požeminės, požeminės) konteinerinės aikštelės, įsigyti 792 mišrių ir antrinių žaliavų surinkimo konteinerius iš kurių:

Mažeikių r. sav. - 66 aikštelės ir 262 konteineriai;

Telšių r. sav. - 41 aikštelė ir 217 konteinerių;

Plungės r. sav. - 60 aikštelių ir 266 konteineriai;

Rietavo sav. - 10 aikštelių ir 47 konteineriai.

Taip pat Plungės rajono savivaldybės individualių namų valdoms bus išdalinti 2800 konteinerių, skirtų žaliųjų atliekų surinkimui, Mažeikių r. sav. - 3000 vnt. kompostavimo dėžių, įrengtos 2 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės Telšių r. sav. Projekto vykdymo metu bus vykdoma visuomenės informavimo programa. 2017 m. vasario 23 d. Investicijų projektui buvo pritarta Telšių regiono plėtros taryboje. Šiuo metu ruošiami pirkimo dokumentai, finansavimo šios priemonės finansavimui gauti. Bendra planuojama projekto vertė be PVM 4 026 410 Eur., iš jų iki 3 394 mln. Eur. sudarys ES paramos lėšos. Finansavimo intensyvumas: ES lėšos - 85 proc., nuosavos (skolintos) lėšos - 15 proc.

Viešinimo veikla.

2016 m. Jėrubaičių sąvartyną ir MBA gamyklą aplankė Mažeikių, Telšių, Plungės rajonų ir Rietavo savivaldybės moksleiviai. Buvo suorganizuota 20 ekskursijų, kuriose dalyvavo darželio paruošiamosios grupės, įvairaus amžiaus mokiniai. Naujai pastatytos MBA gamyklos atvyko apžiūrėti ir moksleiviai iš Šiaulių, Kauno ir Vilniaus turėjo galimybę pamatyti ir palyginti kaip su atliekomis tvarkosi jų rajonai ir Telšių regionas. Ekskursijose dalyvavo ne tik mokiniai, metodiniai mokytojų būreliai bet ir savivaldybių tarybų nariai bei administracijos darbuotojai, Plungės rajono seniūnijų seniūnai, senjorai. Buvo surengta spaudos konferencija, kurioje pristatyta MBA gamykla, supažindinta su jos veikla ir nauda.

2016 m. surengtos 8 paskaitos aplinkosaugos, rūšiavimo, antrinio perdirbimo naudos temomis. Paskaitos vyko Telšių regiono švietimo įstaigose. Paskaitose dalyvavo mokiniai, mokytojai, tėvai ir bendruomenių nariai.

2016 m. Mažeikių, Telšių, Plungės ir Rietavo rajoniniuose laikraščiuose buvo talpinama informacija apie MBA gamyklos veiklą, našumą bei koks šios gamyklos indėlis atliekų tvarkymo sistemoje.

Telšių regiono gyventojai spaudoje buvo informuojami apie TRATC veiklą, pvz.: apie 7 sekcijos įrengimą.

Spaudoje nekilnojamojo turto savininkams buvo priminta, apie prievolę mokėti vietinės rinkliavos mokestį ir nurodyti atvejai, kuomet tas mokestis gali būti perskaičiuotas.

Vietinės rinkliavos mokėtojams spaudoje buvo viešinami atliekų surinkimo ir išvežimo grafikai.

2016 metais nuolat vyko internetinės svetainės www.tratc.lt administravimas – atnaujinamas tinklapis, pateikiant aktualią informaciją apie atliekų tvarkymo sistemą, bendrovės veiklą ir vykdomus projektus. Planuojama iš esmės pakeisti internetinę svetainę.

Finansiniai veiklos rezultatai.

2015 m. grynasis nuostolis sudarė – 35 499 Eur, o 2016 m. grynasis nuostolis sudarė – 323 433 Eur. Pokytis – 358 932 Eur, nuostolis padidėjo 911%.

Savivaldybių pastangomis, nors ir mažinant 2016 m. 9% mišrių komunalinių atliekų kiekius pristatomus į mechaniniu biologiniu apdorojimo įrenginius (toliau tekste MBA), pajamos, nustačius įkainį 2016 metams, nebuvo pakankamos. 2016 m. pajamos didėjo 8,17%, lyginant su 2015 m. Tačiau negavus planuojamų pajamų iš MBA operatoriaus apie 253 tūkst. Eur, patirta

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

daugiau 161 tūkst. Eur neplanuotų sąnaudų, sumokėta operatoriui, kuris nusprendė nešalinti dalies komunalinių atliekų sąvartyne. Operatorius pasirinko galimybę likusią frakciją po atliekų rūšiavimo išvežti deginti.

Iš savivaldybių gauta mažiau 52 100 Eur pajamų dėl to, kad įgyvendinant papildomas priemones atliekų mažinimui, savivaldybės iš bendro atliekų srauto išrinko žaliąsias atliekas ir atvežta 1 295 t mažiau atliekų. Gauta mažiau pajamų iš kitų klientų 19 612 Eur, nes sąvartyne pašalintas mažesnis kiekis asbesto turinčių atliekų ir statybos griovimo atliekų (baigėsi programų finansavimas).

Valdybos sprendimu 2016 m. išrašyta kreditinė sąskaita Rietavo savivaldybės administracijai, kompensuojant 2008 m. patirtą žalą, todėl sumažintos pajamos - 15 134 Eur.

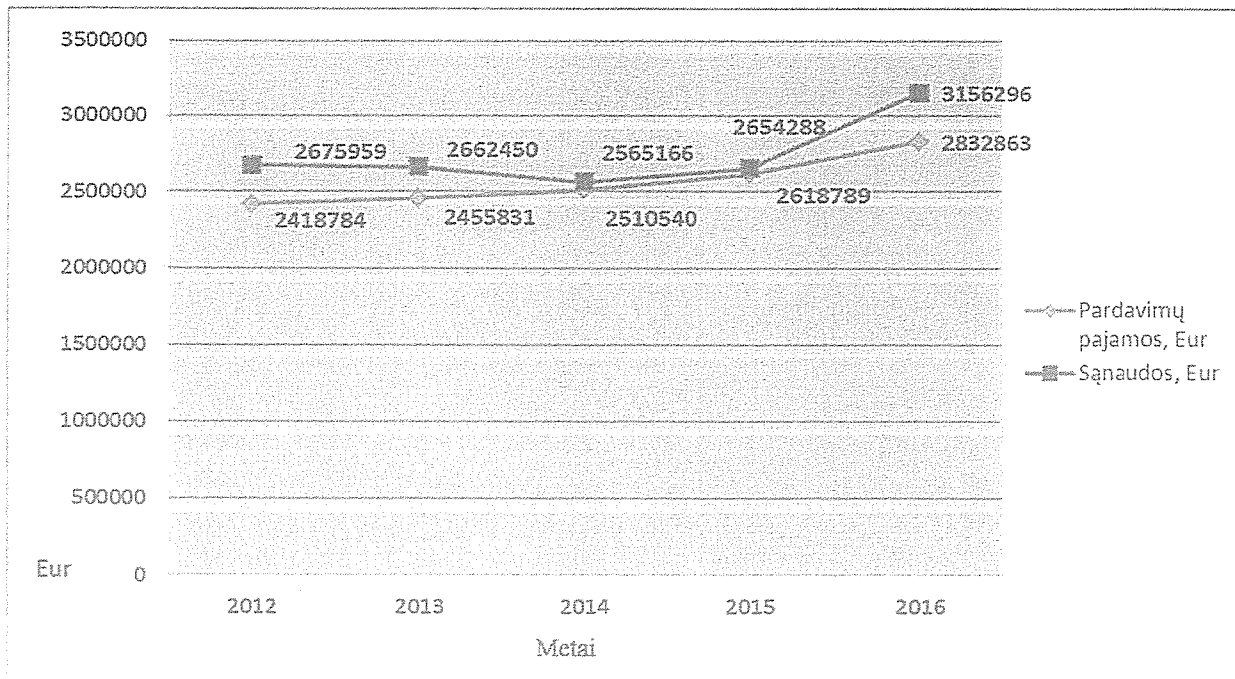
Sąvartyno paslaugų ir sunaudotų medžiagų sąnaudos 2016 m. mažėjo 58,85 % dėl minimalaus į sąvartyną patenkančių atliekų kiekio, sumažintas atliekų stumdymo darbų darbo val. skaičius, filtrato valymo įrenginiai nedirbo pilnu pajėgumu dėl remonto darbų, todėl patirta mažiau sąnaudų.

Bendrovės pajamos 2016 m. iš regiono savivaldybių kaip kliento mažėjo dėl Telšių, Plungės ir Rietavo savivaldybėse įvykdytų viešųjų pirkimų konkursų komunalinių atliekų surinkimui ir išdalintų 28300 vnt. rūšiavimo kontenerių individualioms namų valdoms atliekų pirminiam rūšiavimui gerinti. Gyventojams pradėjus rūšiuoti stiklo ir kitų pakuočių atliekas ir įdiegus pakuočių užstato sistemą sumažėjo komunalinių atliekų kiekis. Rietavo savivaldybėje – 12 %, Mažeikių raj. - 8,3 %, Telšių raj. – 13,2 %, Plungės raj. – 4,9 %.

Sąnaudų mažėjimui 2016 m. įtakos turėjo naujai sudarytos sutartys dėl komunalinių atliekų surinkimo paslaugų Telšių, Plungės ir Rietavo savivaldybėse, sutvarkytas mažesnis kiekis aikštelėse pavojingų atliekų, naudotų padangų panaudojimas sąvartyno 7 – os sekcijos statybai, sumažėjęs mechanizmų stumdymo darbų ir filtrato valymo įrenginių darbo trukmė. Bešeimininkių atliekų tvarkymo sąnaudos, dvinarės rinkliavos dokumentų rengimo sąnaudos bus patirtos vėliau, jos persikės 2017 metus. Pasinaudojus bendradarbiavimo sutartimi su UAB „Gelvora“ sumažėjo pakartotinių pranešimų siuntimo sąnaudos.

MBA operatorius 2016 m. sutvarkė visą komunalinių atliekų kiekį 35159,84 t, nešalindamas sąvartyne, todėl sąnaudos 161370 Eur viršijo sąmatoje planuotas. Komunalinių atliekų surinkimo kaina ir surenkami kiekiai buvo planuoti atsižvelgiant į tuo metu galiojančias kainas ir kiekio mažėjimo tendencijas. Per 2016 m. Mažeikių savivaldybės vykdomas komunalinių atliekų vežėjo pirkimas neužbaigtas. Telšių rajone nauja sutartis su vežėju sudaryta nuo 2016 m. 08 mėn., o Plungės ir Rietavo - nuo 2016 m. 11 mėn. Administracinės faktinės sąnaudos mažėjo nuo planuojamų 2,1 % - tam įtakos turėjo transporto eksploatacinių sąnaudų, darbo užmokesčio sąnaudų (įtakojų laikinas nedarbingumas), pašto paslaugų sąnaudų mažėjimas.

Remiantis finansinių ataskaitų duomenimis pateikiamas bendrovės pardavimų pajamų ir sąnaudų kitimas per 2012 - 2016 metus 1.1 paveiksle.

1.1 pav. Pardavimų pajamų ir sąnaudų kitimas per 2012 - 2016 metus

Iš 1.1 pav. matyti, kad pardavimų pajamos 2013 m. lyginant su 2012 m. padidėjo 1,5 %, 2014 m. lyginant su 2013 m. padidėjo 2,2 %, 2015 m. lyginant su 2014 m. padidėjo 4,3 %, o 2016 m. lyginant su 2015 m. padidėjo 8,2 %.

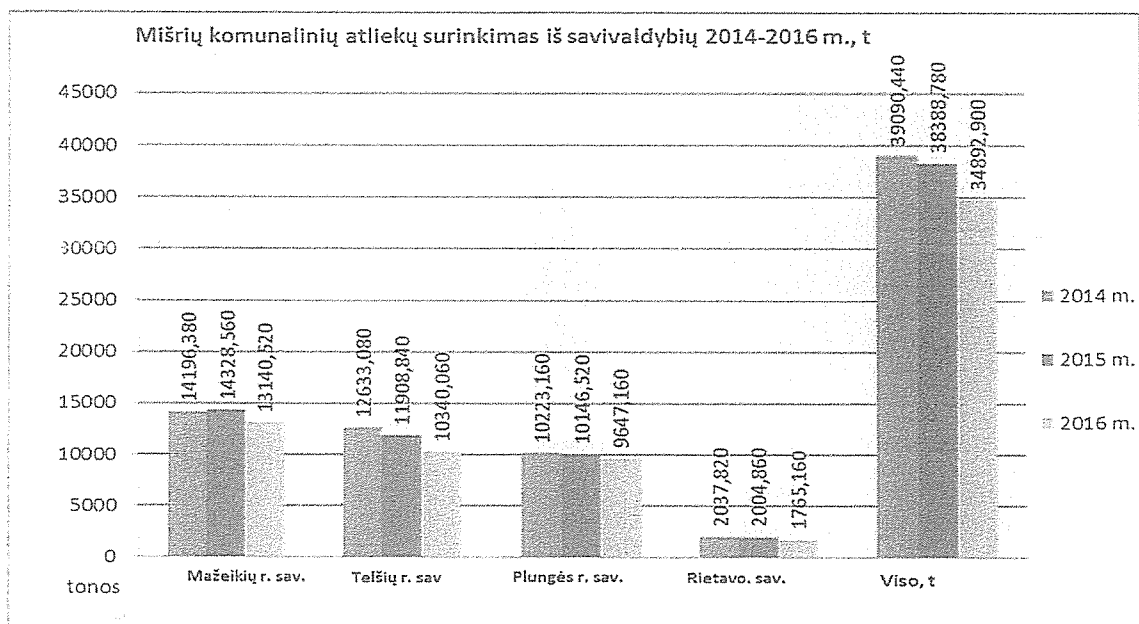
UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Sąnaudos 2013 m. lyginant su 2012 m. sumažėjo 2013 m. 0,5 %, 2014 m. lyginant su 2013 m. mažėjo 2014 m. 3,8%, o 2015 m. lyginant su 2014 m. didėjo 2015 m. 3,5%, 2016 m. palyginus su 2015 m. didėjo 2016 m. 18,9%.

Jėrubaičių sąvartyne 2016 m. iš regiono savivaldybių surinkta 35160 t mišrių komunalinių atliekų – 9,98% (3890 t) mažiau palyginus su 2015 m. kiekiu. Mišrių komunalinių atliekų kiekio mažėjimą įtakoją - bioskaidžių atliekų kompostavimas namų ūkiuose, pritaikytos papildomos priemonės žaliųjų atliekų ir pakuotės atskyrimui iš bendro srauto, išdalijant konteinerius, užstato įvedimas.

Mišrių komunalinių atliekų kitimas 2014-2016 m. tik iš Telšių regiono savivaldybių (be kitų klientų) pateikiamas 1.2 paveiksle.

1.2 pav. Mišrių komunalinių atliekų kitimas 2014-2016 m. pagal Telšių regiono savivaldybes

Iš 1.2 paveikslo matyti, 2014 m. palyginus su 2015 m., mišrių komunalinių atliekų 2015 m. pristatyta į sąvartyną 1,8% mažiau, išskyrus Mažeikių r. savivaldybės atliekų kiekis 2015 m. padidėjo 0,93 %. 2016 m. palyginus su 2015 m. surinkta atliekų 2016 m. 9,1% mažiau. Daugiausia, kaip ir praėjusiais metais, 2016 m. sumažėjo 13,2% Telšių r. savivaldybėje. Pastebėta tendencija, kad mišrių komunalinių atliekų kiekis kiekvienais metais mažėja.

Išsinuomotas turtas.

Nuo 2012-10-01 d. nuomojamos administracinės patalpos adresu J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungėje iš VšĮ „Plungės rajono savivaldybės ligoninė“. Nuomos pabaiga 2017-09-24 d. Nuomos mokesčio dydis (papildomai išsinuomojus didesnę plotą) nuo 2014 m. 10 mėn. – 333,88 Eur per mėnesį.

Nuo 2008-07-01 d. nuomojamos administracinės patalpos iš UAB „Mažeikių butų ūkis“ adresu Draugystės g. 2, Mažeikiai - atliekų tvarkymo specialistui-kontrolieriui. Nuomos mokesčio dydis 61,77 Eur per mėnesį.

Nuo 2006-12-21 d. nuomojamas buldozeris ir tankintuvas Jėrubaičių sąvartyne iš UAB „Plungės Lagūna“. Nuomos laikotarpis – 1 metai po paskutinio 2016-08-26 d. sutarties pasirašymo. Nuomos mokesčio dydis mechanizmo atliekų perstumdymui ir paskleidimui 38,00 Eur/val., mechanizmo atliekų sutankinimui 81,00 Eur/val. Nuomos mokesčio 1 val. įkainis nuo 2016 m. 08 mėn. padidėjo 15,1%.

Pagal panaudos sutartis gautas turtas.

Bendrovė iš Mažeikių rajono, Telšių rajono, Plungės rajono ir Rietavo savivaldybių nuomoja valstybės turtą – žemę. Žemės sklypų vertės ir nuomos laikotarpiai pateikti lentelėje.

Objekto pavadinimas	Objekto vertė, Eur	Laikotarpis
Žemės sklypas, kad.Nr.6140/0004:177-17.5159 ha Dargių k., Mažeikių r. sav.	35600	Iki 2033 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6160/0014:361-2,01 ha Geidžių k., Mažeikių r. sav.	6220	Iki 2037 m.

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Žemės sklypas, kad.Nr.6167/0002:261-7,523 ha Reivyčių k., Mažeikių r. sav.	86400	Iki 2037 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.7803/0002:129-4,8223 ha Kalnėnų k., Telšių r. sav.	33600	Iki 2040 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.7805/0001:360-0,4685 ha Gaudikaičių k., Telšių r. sav.	4040	Iki 2039 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.7805/0001:359-0,4443 ha Gaudikaičių k., Telšių r. sav.	3850	Iki 2019 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6824/0003:141-11,2643ha Jėrubaičių k., Plungės r. sav.	23700	Iki 2106 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6824/0003:390-4,00 ha Jėrubaičių k., Plungės r. sav.	8840	Iki 2062 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6810/0002:279-3,1628ha Žvirblaičių k., Plungės r. sav.	7450	Iki 2056 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6860/0005:207-2,6068ha Kalakutiškės k. Rietavo sav.	21900	Iki 2039 m.
Žemės sklypas, kad.Nr.6860/0005:206-1,0013ha Kalakutiškės k. Rietavo sav.	9350	Iki 2039 m.

Iš Plungės r. sav. administracijos panaudos sutartimi gauta turto - antrinių žaliavų surinkimo konteineriai – 255 vnt. Iki 2025-05-06 d. gauta patikėjimo teise - Gludžių kaimo kelio ruožas, kurio unikalus Nr. 4400-3597-7265.

Iš Mažeikių rajono savivaldybės administracijos panaudos sutartimi gauta ilgalaikio ir trumpalaikio turto iki 2017 metų:

1. Ilgalaikis turtas – būdinčiojo namelis, stambiagabaričių atliekų surinkimo aikštelė (Algirdo g. 40c, Mažeikiai);
2. Ilgalaikis kilnojamas turtas – konteineriai, sargų namelis, keltuvas, priešgaisrinis skydas, metalinis seifas;

Panaudos sutarties pradžia 2008-12-31 d., nuomos terminas -10 metų.

Bendrovė nuo 2011 m. sudariusi panaudos sutartis su Bendrovės darbuotojais dėl lengvųjų automobilių naudojimosi. Nustatyti kuro bei eksploatacinių išlaidų limitai.

I. VIETINĖS RINKLIAVOS UŽ KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ SURINKIMĄ IR TVARKYMĄ ADMINISTRAVIMO VEIKLA TELŠIŲ REGIONE 2016 m.

Telšių regione Vietinė rinkliava skaičiuojama pagal VĮ „Registų centras“ duomenis, rinkliavos dydis fiziniams asmenims skaičiuojamas nuo turto vieneto, o juridiniams asmenims priklauso nuo pastato bendro ploto ir tikslinės jo naudojimo paskirties. Esant netikslumams patys atliekų turėtojai pateikia tai patvirtinančius dokumentus.

Bendrovei pagal sutartis su kiekviena savivaldybe yra patikėta administruoti vietinę rinkliavą ir vykdyti jos išieškojimo funkcijas. Rinkliavos administruojamos vadovaujantis savivaldybių tarybų patvirtintais Rinkliavų nuostatais. Visos vietinės rinkliavos lėšos surenkamos specialiose debetinėse sąskaitose ir pervedamos į savivaldybių biudžetus. Tai nėra lėšos, kuriomis bendrovė galėtų disponuoti.

Vietinė rinkliava už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą Telšių regione nustatoma komunalinių atliekų turėtojams, visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, valdantiems, naudojantiems, disponuojantiems nekilnojamojo turto (išskyrus žemės sklypus, bei įmones, turinčias TIPK leidimus). Rinkliava diferencijuojama pagal nekilnojamojo turto paskirtį, taip pat pagal gyvenamą teritoriją. Į mokesčių registrą įtraukti faktiškai gyvenami, tačiau nepriduoti naudoti pastatai, tikrinant įregistruotus adresus su nekilnojamojo turto registre užregistruotais nekilnojamojo turto objektais bei atliekant patikras vietoje.

Telšių regione 2016 metais vietinės rinkliavos mokesčio (už 2016 m. priskaičiuotą rinkliavą) sumokėta 2901510 Eur, tai sudaro 83 % priskaičiuotos 2016 m. rinkliavos. Analizuojant vietinės rinkliavos dinamiką 2014-2016 m. pastebėta, kad 2015 m. priskaičiuota vietinės rinkliavos mokesčio 42391 Eur daugiau nei buvo 2014 m., o 2016 m. 0,8% daugiau nei 2015 m. Padidėjimą įtakojo apmokestinami nauji nekilnojamojo turto objektai, atnaujinti Nekilnojamojo turto registro duomenys, garažų savininkų apmokestinimas Telšių savivaldybėje. 2014 m. surinkta 83 % metinės rinkliavos (2014 m. priskaičiuotos rinkliavos). 2015 m. padidėjęs (2015 m. priskaičiuotos rinkliavos) rinkliavos surinkimo rodiklis - 87%. 2016 m. surinkta 83 % metinės rinkliavos (2016 m. priskaičiuotos rinkliavos). 2016 m. surinkimo rodiklis mažėjo 4%, lyginant su 2015 m.

Rinkliavos priskaitymo ir apmokėjimo suvestinė per 2016 m.

1 lentelėje pateikiami duomenys apie visus vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą per 2016 m. priskaitymus ir apmokėjimus (kartu su papildomai išrašytais ir kreditiniais rinkliavos mokėjimo pranešimais už praėjusius laikotarpius).

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

1 lentelė

Savivaldybė	Mokėtojų skolos likutis 2016-01-01, Eur	Priskaičiuota rinkliavos 2016 m., Eur	Apmokėta rinkliavos 2016 m., Eur	Mokėtojų skolos likutis 2016-12-31, Eur	Isiskolinimo pokytis, Eur
Mažeikių r. sav.	396259	1384045	1316923	463381	67122
Telšių r. sav.	256529	1053604	968918	341216	84686
Plungės r. sav.	264624	866004	809813	320815	56191
Rietavo sav.	53485	176911	164328	66068	12583
Iš viso:	970897	3480565	3259983	1191480	220583

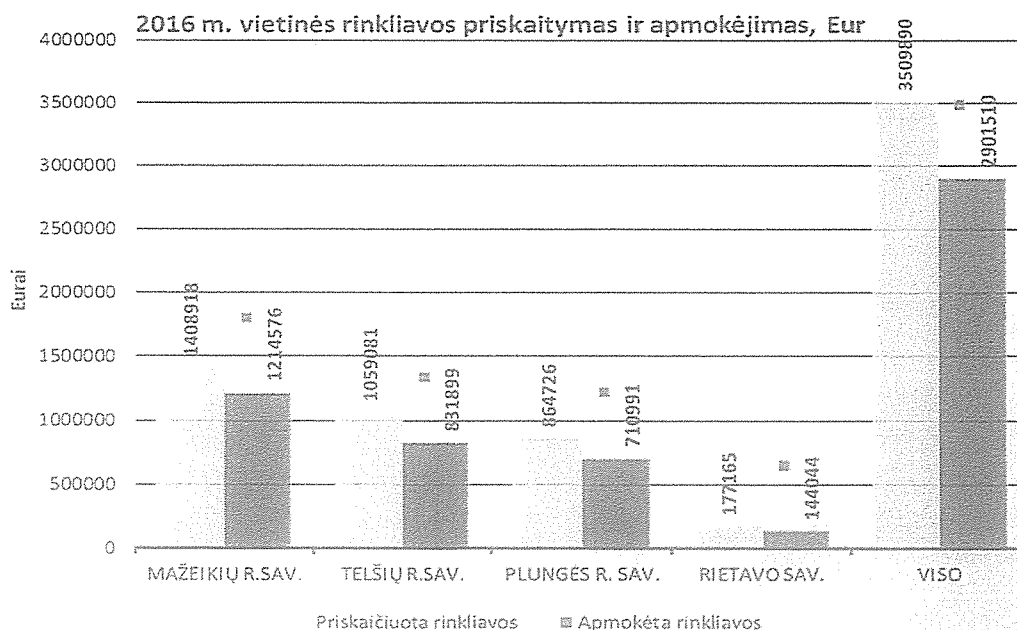
Rinkliavos priskaitymas ir apmokėjimas tik už 2016 metus

2 lentelėje pateikiami duomenys apie 2016 m. vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų tvarkymą priskaitymus, 2016 m. apskaičiuotų priskaitymų apmokėjimus ir skolos likutį tik už 2016 m. apskaičiuotą rinkliavą.

2 lentelė

Savivaldybė	Priskaičiuota rinkliavos 2016 m., Eur	Sumokėta 2016 m. už 2016 m. priskaičiuotą rinkliavą, Eur	Skola už 2016 m. priskaičiuotą rinkliavą, Eur	Apmokėjimo %
Mažeikių r. sav.	1408918	1214576	194342	86
Telšių r. sav.	1059081	831899	227182	79
Plungės r. sav.	864726	710991	153735	82
Rietavo sav.	177165	144044	33121	81
Iš viso:	3509890	2901510	608380	83

Remiantis 2 lentelės duomenimis pateikiamas 2016 m. vietinės rinkliavos priskaitymas ir apmokėjimas 2.1 paveiksle.

2.1 pav. 2016 m. vietinės rinkliavos priskaitymas ir apmokėjimas, Eur

Iš 2.1 pav. duomenų matyti, kad iš viso 2016 m. apmokėta 83% už priskaičiuotus 2016 m. vietinės rinkliavos mokesčius. Daugiausia surinkta Mažeikių r. savivaldybėje - 86%, įtakoją, kiekvieną mėn. daugiabučiuose gyvenančių mokėtojų,

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

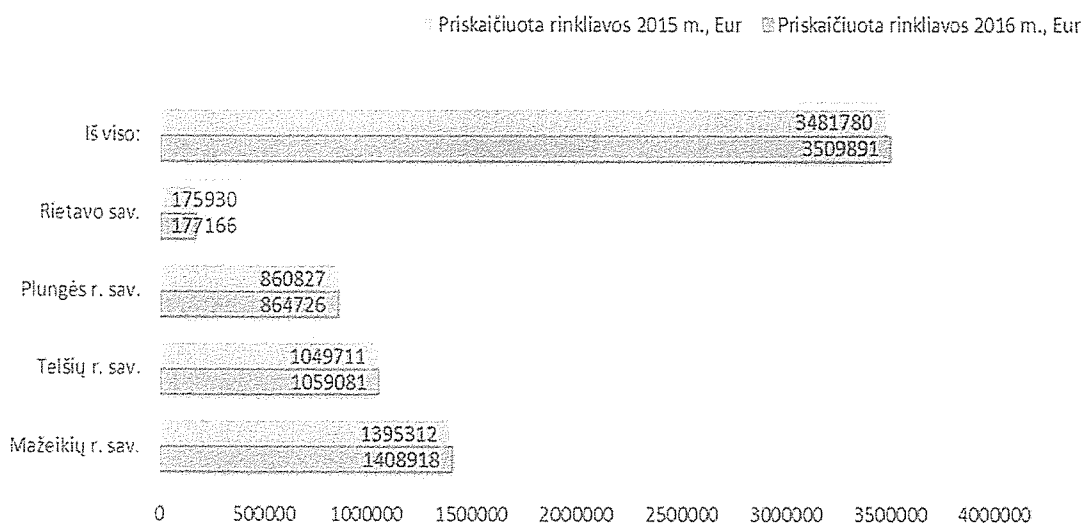
Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

informavimas apie skolos likutį. Informavimą vykdo UAB „Mažeikių butų ūkis“. Mažiausiai surinkta Telšių r. savivaldybėje – 79%.

Remiantis vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą apskaitos programos RUATIS ataskaitų duomenimis pateikiamas priskaitymo už 2015 m. - 2016 m. vietinę rinkliavą rezultatai pagal Telšių regiono savivaldybes 2.2 paveiksle.

2.2 pav. 2015 m. - 2016 m. vietinės rinkliavos priskaitymas, Eur

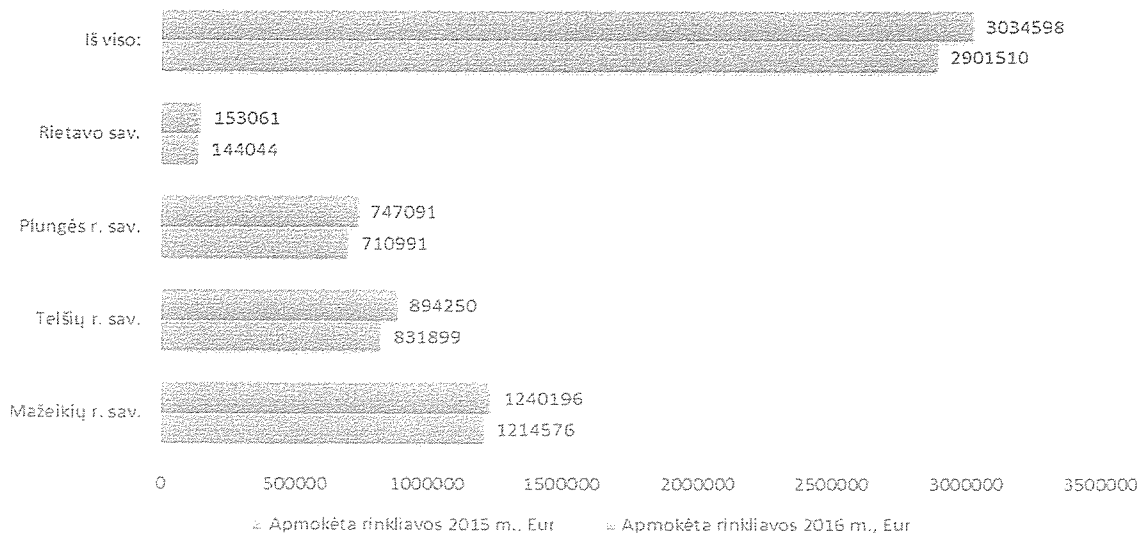
Priskaičiuota vietinės rinkliavos 2015 m. ir 2016 m.

Iš 2.2 paveikslo duomenų matyti, kad 2015 m. vietinės rinkliavos priskaitymą palyginus su 2016 m. matyti, kad 2016 m. priskaičiuota 0,8% daugiau. Padidėjimą įtakojo 2016 m. apmokestinami nauji nekilnojamojo turto objektai, atnaujinti Nekilnojamojo turto registro duomenys, garažų savininkų apmokestinimas Telšių savivaldybėje.

2.3 pav. pateikiamas vietinės rinkliavos apmokėjimo rezultatai už 2015 m. - 2016 m. apskaičiuotą vietinę rinkliavą pagal Telšių regiono savivaldybes.

Apmokėta vietinės rinkliavos už 2015 m. - 2016 m.

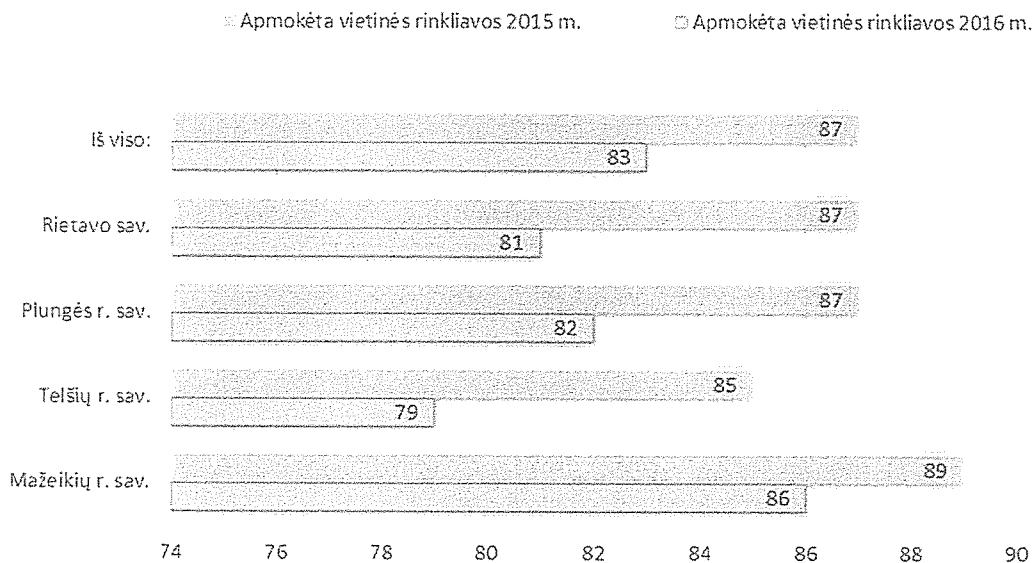
2.3 pav. 2015 m. - 2016 m. vietinės rinkliavos apmokėjimas, Eur

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

2.4 pav. pateikiamas vietinės rinkliavos surinkimo rezultatai procentais už 2015 m. - 2016 m. apskaičiuotą vietinę rinkliavą pagal Telšių regiono savivaldybes.

Apmokėta vietinės rinkliavos už 2015 m. ir 2016 m., %

2.4 pav. 2015 m. - 2016 m. vietinės rinkliavos apmokėjimas, %

Iš 2.4 paveikslo duomenų matyti, kad Telšių regiono savivaldybėse vietinė rinkliava 2016 m. sumokėta už 2016 m. vietinės rinkliavos pranešimus skirtingomis proporcijomis. Mažeikių r. savivaldybėje surinkimo procentas didesnis, nei kitose savivaldybėse, nes daugiabučiuose namuose ji vykdo UAB Mažeikių butų ūkis, kas mėnesį pakartotinai informuodamas mokėtojus apie skolos likutį. Telšių r. savivaldybėje 2016 m. surinkimas sumažėjo - 6%, palyginus su 2015 m. Sumažėjimą įtakoją tai, kad 2016 m. II pusmetyje apmokestinus garažų savininkus ir išsiuntus jiems mokėjimo pranešimus už 2016 m., mokėtojai jų iki metų pab. neapmokėjo. Rietavo savivaldybėje 2016 m. taip pat surinkimas mažėjo 6%.

Bendram 2016 m. 4% vietinės rinkliavos surinkimo mažėjimui 2016 m. palyginus su 2015 m. įtakos turėjo tai, kad siekiant taupyti bendrovės lėšas nebebuvo siunčiamas 2016 m. pabaigoje pakartotinis pranešimas mokėtojams apie vietinės rinkliavos skolas. Informaciją apie neapmokėtą rinkliavą mokėtojai gaus su 2017 m. vietinės rinkliavos mokėjimo pranešimu.

Aktuali informacija apie rinkliavos mokėtojus per 2016 m. pagal savivaldybes pateikiama 3 lentelėje.

3 lentelė

2016 m.	Mažeikių raj. savivaldybė	Telšių raj. savivaldybė	Plungės raj. savivaldybė	Rietavo savivaldybė
Nauji rinkliavos mokėtojai	255	481	800	7
100 proc. atleista nuo rinkliavos mokesčio	78	62	44	24
Suteikta 50 proc. lengvata (neprivažiuojamos sodybos)	3694	320	558	105
Suteikta 70 proc. lengvata (negyveno arba nėra elektros įvado)	892	731	476	141
Gauta prašymų dėl rinkliavos mokėjimo	1300	595	900	61
Patikslinta nekilnojamojo turto adresų	4000	3789	2500	500

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Iš 3 lentelės duomenų matyti, kad Telšių regione per 2016 m. apmokestinta 1705 nauji vietinės rinkliavos mokėtojai. Naujų rinkliavos mokėtojų apmokestinimui 2016 m. įtakos turėjo duomenų patikslinimas apie Telšių regione esančius sodo namus, pastatus ir jų savininkus.

Rinkliavos lengvatos

Vietinės rinkliavos lengvatas nustato kiekvieno rajono savivaldybės taryba, todėl bendros atleidimo nuo įmokų tvarkos Telšių regione nėra. Pagrindinės savivaldybių lengvatos – įmoka mažinama vieniems gyvenantiems asmenims, visus metus nenaudojamų pastatų savininkams, rinkliavos dydis koreguojasi pasikeitus pastatų naudojimo paskirčiai ar sustojus gamybai. Pagal rinkliavos nuostatus, visose savivaldybėse taikytas 100 proc. fiziškai sunaikintiems ir 70 proc. nenaudojamiems turto vienetams rinkliavos mokesčio sumažinimas. Reikia pripažinti, kad lengvatų sistema veikia gana efektyviai ir padeda išspėti individualius rinkliavos taikymo aspektus.

Vietinės rinkliavos skolų išieškojimo ataskaita už 2016 m.

2016 m. įmonėje dirbo 1 (vienas) skolų administravimo specialistas, kuris vykdė ir koordinavo skolų išieškojimo procesą, visose skolų išieškojimo stadijose (ikiteisminė, teisminė, vykdymo, skolos pripažinimo beviltiška). Išieškojimo veiksmai vykdyti vadovaujantis LR Administracinių bylų teisenos įstatymu, LR Mokesčių administravimo įstatymu, Telšių regiono savivaldybių tarybų patvirtintomis vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą nuostatomis.

Vietinės rinkliavos už atliekų tvarkymą skolos pagal savivaldybes, kurioms pagal teismų sprendimus ar tiesiogiai taikant LR Mokesčių administravimo įstatymo 107 str., buvo suėjęs senaties terminas iki 2015-12-31 d., akcininkų 2016 m. buvo pripažintos beviltiškoms. Bendra beviltiškų skolų už vietinę rinkliavą senaties suma pagal savivaldybes pateikiama 4 lentelėje.

Beviltiškoms pripažintos skolos, Eur

4 lentelė

Savivaldybės	Bendra skolų senaties suma susidariusi iki 2015-12-31 d., Eur	Pastabos
Mažeikių rajono savivaldybė	61526	Skolininkų sąrašai pateikti akcininkui, bet dar nepatvirtinta taryboje
Telšių rajono savivaldybė	20671	
Plungės rajono savivaldybė	31972	
Rietavo savivaldybė	8720	
Viso:	104279	

Iš 4 lentelės duomenų matyti, kad didžiausia vietinės rinkliavos skolos senaties suma 59% yra susidariusi Mažeikių rajono savivaldybėje. 31% senaties sumos susidarė Plungės rajono savivaldybėje.

Atsižvelgiant į įmonėje administruojamų įmonių teisinį statusą, 2016 m. Plungės r. sav. administracijai buvo pateiktas bankrutavusių ir likusių skoloje įmonių sąrašas dėl skolų pripažinimo beviltiškoms. Akcininkų sprendimu beviltiškoms pripažintos bankrutavusių įmonių skolos pateikiamos 5 lentelėje.

Beviltiškoms pripažintos bankrutavusių įmonių skolos, Eur

5 lentelė

Savivaldybės	Įmonių skaičius, vnt	Nurasyta beviltiškų skolų, Eur
Plungės rajono savivaldybė	19	9865
Viso:	19	9865

Norint įgyvendinti nuoseklų vietinės rinkliavos skolos išieškojimą, išspėti mokesčinį ginčą, patiriant kuo mažesnes laiko ir finansines įmonėje, pirmiausia, 2016 m. buvo vykdomi aktyvūs ikiteisminiai skolų išieškojimo veiksmai (telefoniniai raginimai, ikiteisminiai raginimai). Per 2016 m. išsiųstų ikiteisminių raginimų duomenys vietinės rinkliavos skolininkams pateikiami 6 lentelėje.

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

Išsiųsti ikiteisminiai raginimai, Eur

6 lentelė

2016 m.	Išsiųstų raginimų skaičius, vnt	Skolos suma prieš atliekanti ikiteisminius veiksmus, Eur	Išieškota skolos suma, Eur	Skolos suma po atliktų ikiteisminių veiksmų, Eur
Išsiųsta individualių ikiteisminių raginimų	241	67509	13109	54400
Išsiųsta srautinių ikiteisminių raginimų	4590	341921	130035	211886
Viso:	4831	409430	143144	266286

Pagal pajėgumus, po atliktų ikiteisminių veiksmų, nemokių skolininkų atžvilgiu, 2016 m. buvo pradėtas teisminis skolų išieškojimo procesas. Perduotų teisminiam nagrinėjimui vietinės rinkliavos skolų duomenys pateikiami 7 lentelėje.

Perduotų 2016 m. teisminiam nagrinėjimui vietinės rinkliavos skolos, Eur

7 lentelė

Savivaldybės	Prašymai perduoti teisminiam nagrinėjimui, vnt	Bendra prašymų suma, Eur	Priteista vietinės rinkliavos skolų, Eur	Apskustos bylos, vnt	Gautos priteistos skolos už vietinę rinkliavą iki 2016-12-31 d., Eur
Mažeikių raj. savivaldybė	0	0	0	0	0
Telšių raj. savivaldybė	6	1053	1053	0	110
Plungės raj. savivaldybė	30	4960	4241	2	1467
Rietavo savivaldybė	1	1284	1284	0	0
Viso:	37	7297	6578	2	1577

Iš 7 lentelės duomenų matyti, kad iš per 2016 m. perduotų skolų teisminiam išieškojimui priteista 90,1%, o iš priteistų skolų, gauta per 2016 m. - 23,97%. Per 2016 m. parengta 60 teisminių prašymų Mažeikių r. sav. skolininkams, kuriuos buvo planuota perduoti teismui 2016 m. IV ketvirtį, tačiau dėl pasibaigusios teisinio atstovavimo sutaties to padaryti nebuvo galima. Paruošti prašymai bus perduoti teismui 2017 m.

Teismo sprendimu priteistos, bet per 120 dienų neapmokėtos skolos perduodamos antstoliui išieškoti. Perduotų antstolio išieškojimui skolų duomenys (kartu su rinkliavos skola, bylinėjimosi ir antstolio išlaidomis) pateikiami 8 lentelėje.

Perduotų 2016 m. antstolio išieškojimui vietinės rinkliavos skolos, Eur

8 lentelė

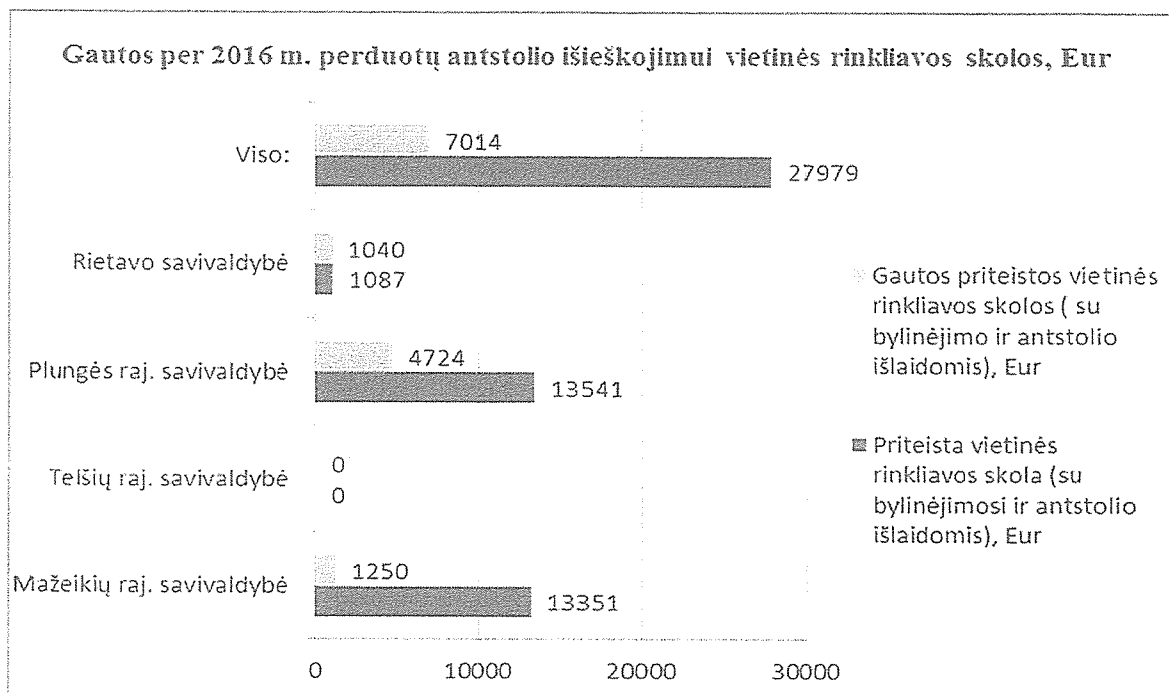
Savivaldybės	Skolininkų skaičius, vnt	Bendra prašymų išieškoti suma (su rinkliavos ir bylinėjimosi išlaidomis), Eur	Antstolių išlaidos, Eur	Gautos išieškomos skolos (rinkliavos su bylinėjimosi išlaidomis), Eur	Gautos išieškomos antstolio išlaidos, Eur
Mažeikių raj. savivaldybė	65	11807	1544	942	308
Telšių raj. savivaldybė	0	0	0	0	0
Plungės raj. savivaldybė	64	11873	1668	3772	952
Rietavo savivaldybė	6	943	144	896	144
Viso:	135	24623	3356	5610	1404

Atsižvelgiant į tai, kad Telšių r. skolininkai, kurių atžvilgiu buvo vykdomi ikiteisminiai veiksmai, skolą susimokėjo, tolimesni procesai nebuvo reikalingi vykdyti 2016 m.

Per 2016 m. perduotos antstolio išieškojimui vietinės rinkliavos skolos (kartu su bylinėjimosi ir antstolio išlaidomis) ir gautos skolos pateikiamos pagal savivaldybes 2.5 paveiksle.

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

2.5 pav. Per 2016 m. gautos perduotų antstolio išieškojimui vietinės rinkliavos skolos, Eur

Iš 2.5 paveikslo matyti, kad iš 2016 m. priteistų vietinės rinkliavos skolų 27 979 Eur pateiktų antstolio išieškojimui gauta per 2016 m. 7 014 Eur, t.y. 25,07%. Daugiausiai pateikta antstolio išieškojimui už 13 541 Eur Plungės savivaldybėje ir už 13 351 Eur – Mažeikių r. savivaldybėje. Didžiausias skolų atgavimo procentas siekia 34,88% - Plungės r. savivaldybėje.

II. PAGRINDINIŲ RIZIKOS RŪŠIŲ IR NESĖKMIŲ, SU KURIOMIS BENDROVĖ SUSIDURIA, APIBŪDINIMAS

1. Dėl viešųjų pirkimų konkurso apskundimo ir projektavimo klaidų užsitęsė sąvartyno 7-os sekcijos įrengimo darbai, todėl MBA operatorius negalėjo šalinti sąvartyne atliekų po rūšiavimo – įmonė negavo planuotų pajamų.

2. Mažeikių savivaldybei, dėl konkurso sąlygų apskundimo, nenupirkus komunalinių atliekų surinkimo paslaugos operatoriaus, neįdiegta komunalinių atliekų konteinerių atpažinimo sistema. Todėl nėra galimybės taikyti dvinarės rinkliavos ir skaičiuoti rinkliavos kintamąją dalį pagal gyventojų išstumtų konteinerių skaičių.

3. Žaliųjų atliekų aikštelėse pagamintas kompostas, valdybos sprendimu, nemokamai dalijamas seniūnijoms viešųjų erdvių tvarkymui. Dėl ribotų žaliųjų atliekų aikštelių pajėgumų, atliekos priimanos tik iš gyventojų, todėl savivaldybės turi spręsti žaliųjų atliekų iš viešųjų erdvių tvarkymą.

4. Sąvartyne susidaręs filtratas valomas atvirkštinės osmozės įrenginyje ir jo kiekis priklauso nuo atmosferinių kritulių ir sąvartyno ploto. Valymas vyksta atskiriant švarų vandenį ir šalinant į gamtą, o susidaręs koncentratas gražinamas į sąvartyno kaupą. Kad išvengtų filtrato pertekliaus ir nutekėjimo į gamtą, būtina įrengti papildomą filtrato rezervuarą, jį panaudoti stambiujų dalelių nusodinimui, atnaujinti osmozės įrenginio mechanizmus, pagerinti koncentrato išsiskverbimą į sąvartyną. Šiuos darbus planuojama pradėti vykdyti 2017 m.

5. 50 proc. komunalinių atliekų kiekio sudaro biologiškai skaidžios atliekos, kurios atskiriamos MBA įrenginiuose, anaerobiniu būdu išdujinamos ir padaromas techninis raugas. Pagal galiojančius teisės aktus raugas tinkamas naudoti tik sąvartynų perdengimams ir rekultivacijai. Pagaminamo raugo kiekis ženkliai per didelis perdengti atliekoms sąvartyne, pakoregavus reikalavimus techniniam kompostui, siekiama jį panaudoti energetiniams augalams ir viešųjų erdvių tvarkymui.

6. 2019 m. regioniniame atliekų plane numatyta įdiegti maisto atliekų surinkimą. Maisto atliekų atskiros surinkimo prievolė yra neaiškiai reglamentuota teisės aktuose. Techniniai surinkimo reikalavimai yra aukšti ir sunkiai įgyvendinami atliekų turėtojams ekonomiškai priimtinais sąlygomis.

7. Neveikia gamintojų atsakomybė tvarkant padangų atliekas. Didelių gabaritų aikštelėse sutvarkoma apie 400 t/m padangų ir tvarkymo sąnaudos padengiamos bendrovės lėšomis.

8. Sudėtinga ir sunku regiono mastu patvirtinti atliekų tvarkymo kainą, kuri įtakoja rinkliavos dydžius. Savivaldybės Tarybos tvirtina 1 t komunalinių atliekų sutvarkymo kainą atsižvelgdami ne į ekonominius rodiklius, bet vertina

UAB „TELŠIŲ REGIONO ATLIEKŲ TVARKYMO CENTRAS“

Adresas J. Tumo-Vaižganto g. 91, Plungė, įmonės kodas 171780190, ataskaitų sudarymo data 2017.03.22 d.

„politiniais“ motyvais. Tikslinga atliekų sutvarkymo sąnaudas vertinti šilumos ir energetikos kontrolės komisijoje, nes 20 proc. sutvarkymo sąnaudų sudaro deginimas.

9. Didelių gabaritų aikštelėse numatyti maksimalūs metiniai kiekiai kiekvieno atliekų kodo atskirai. Per dieną gyventojai pristato nevienodą atliekų kiekį, kurios per trumpą laiką atiduodamos atliekų tvarkytojams ir aikštelėse atsiranda galimybė kai kurių atliekų priimti daugiau – būtų išvengta gyventojų nepasitenkinimo.

III. SU APLINKA IR PERSONALO KLAUSIMAIS SUSIJUSI INFORMACIJA

Aplinkosauginiu atžvilgiu pagrindinis taršos šaltinis yra Jėrubaičių nepavojingų atliekų sąvartynas. 2016 m. įvyko viešasis pirkimas 7-os sekcijos statybai. Įrengus sekciją, sąvartyno eksploatacinis laikotarpis prasitęs 7 metus, įvertinus, kad visos komunalinės atliekos bus išrūšiuotos MBA įrenginiuose ir nepateks į sąvartyną.

2016 m. įmonėje dirbo 34 (sąrašiniai) darbuotojai, iš jų turi aukštąjį universitetinį - 15, aukštąjį koleginį - 9, specialųjį vidurinį - 6, vidurinį išsilavinimą - 4. Darbuotojai turi visus, reikalingus įmonės veiklai užtikrinti, kvalifikacinius pažymėjimus.

2016 m. Bendrovės darbuotojai (viso 23) kėlė kvalifikaciją 10 kartų įvairiuose seminaruose ir renginiuose.

2016 m. 1 darbuotojui 50 proc. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų kompensuota, pasinaudojus Plungės teritorinės darbo biržos dotacijomis už 1 238 Eur.

IV. INFORMACIJA APIE SAVAS AKCIJAS

Bendrovė 2016 metais akcijų neįsigijo ir neperleido.

V. INFORMACIJA APIE ĮMONĖS FILIALUS IR ATSTOVYBES

Bendrovė atstovauja ir gyventojus priiminėja bei konsultuoja atliekų tvarkymo klausimais Mažeikių, Plungės ir Rietavo, Telšių savivaldybėse keturi atliekų tvarkymo specialistai - kontrolieriai. Telšių ir Rietavo savivaldybėse patalpos yra suteiktos nemokamai, o Mažeikių savivaldybėje nuomojamos.

VI. NUORODOS IR PAPILDOMI PAAIŠKINIMAI APIE METINĖJE FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE PATEIKTUS DUOMENIS

Visi reikalingi papildomi paaiškinimai apie metinėje finansinėje atskaitomybėje pateiktus duomenis yra pateikti aiškinamajame rašte.

VII. SVARBŪS ĮVYKIAI, BUVĘ NUO FINANSINIŲ METŲ PABAIGOS

Svarbių įvykių nuo 2016 m. gruodžio 31 d. iki metinio pranešimo sudarymo datos bendrovėje nebuvo.

VIII. BENDROVĖS VEIKLOS PLANAI IR PROGNOZĖS

Padidėjus sąvartyno eksploatuojamam plotui (pradedama eksploatuoti 7- oji sekcija) didėja sąvartyne filtrato kiekis. Būtina skubiai išplėsti filtrato susikaupimo tvenkinio tūrį, įrengiant papildomą tvenkinį ir, atliekant perpylimą, nusodinti stambiąsias filtrato nuosėdas, kurios bus šalinamos sąvartyne iki osmozės įrenginio.

Būtina atnaujinti filtrato valymo osmozės įrenginį, pagerinti koncentrato infiltravimą į sąvartyną įrengiant vertikalius šulinius.

Įgyvendinant naujo laikotarpio 2014-2020 m. Europos sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto priemonę Nr. 05.2.1-APVA-R-008, investicinį projektą „Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos plėtra Telšių regione“ būtina įdiegti Telšių regione maisto atliekų rūšiavimą, surinkimą ir perdirbimą panaudojant komunalinių atliekų mechaninio apdorojimo įrenginius.

Siekiant sumažinti šilumos naudotojams sąnaudas, kartu su regiono savivaldybėms spręsti kieto atgauto kuro, susidariusio po rūšiavimo MBA įrenginiuose, panaudojimą savivaldybių šilumos ūkyje.

Būtina gerinti stabilato (raugo), susidariusio po anaerobinio bioskaidžių atliekų apdorojimo, kokybę, ieškoti galimybių jį panaudoti energetinių augalų auginimui, bei viešųjų erdvių tvarkymui.

IX. INFORMACIJA APIE FINANSINES PRIEMONES BEI NAUDOJAMAS APSIDRAUDIMO PRIEMONES

Bendrovė tokių finansinių priemonių, kaip numatomi sandoriai bei apsidraudimo priemonės, nenaudojo.

Direktorius

Rimantas Adomaitis